Dosarul nr. 21rji-31/25 (1-25099443-02-21rji-08092025)

D E C I Z I E

11 mai 2026 mun. Chișinău
Colegiul penal al Curții de Apel Centru
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător Eugeniu Beșelea
judecători Andrei Cazacicov și Vitalie Budeci

a judecat, fără prezența părților, în ordine de recurs, recursul directorului Penitenciarului nr. 13 Chișinău, Saracuța Andrei, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 15 august 2025, privind examinarea plângerii condamnatului Cornovan Vasile, împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie, care conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale,-

C O N S T A T Ă:

1. La data de 10.07.2025, în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a parvenit plângerea condamnatului Cornovan Vasile împotriva administraţiei instituţiei penitenciare *****referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 15 august 2025 a fost admisă plângerea condamnatului Cornovan Vasile.

S-a constatat faptul că, Cornovan Vasile a fost deținut pe o perioadă totală de 414 (patru sute paisprezece) zile în Penitenciarul nr. 13 – Chișinău, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a redus în condițiile art.473^4 alin. (4) din Codul de procedură, prin rotunjire, pedeapsa condamnatului Cornovan Vasile, pentru perioada detenției în Penitenciarul nr.*****în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cu 84 (optzeci și patru) zile, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive stabilite lui Cornovan Vasile s-a redus în total 84 (optzeci și patru) zile.

3. Nefiind de-acord cu încheierea respectivă, directorul Penitenciarului nr. 13 Chișinău, Saracuța Andrei a depus recurs prin care solicită admiterea cererii de recurs, casarea încheierii cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care plângerea condamnatului să fie respinsă.

În motivarea recursului s-a invocat faptul că, prin raportul prezentat a fost demonstrat faptul că, pe parcursul deținerii condamnatului au fost respectate din toate punctele de vedere standardele de întreținere a condamnaților şi nicidecum nu pot fi apreciate ca inumane sau degradante, fiindu-i acordat minimum de condiții a executării detenției.

4. Potrivit prevederilor art.447 alin.(1) și (2) Codul de procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.* Părțile au fost înștiințate legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (unu) zile înainte de data ședinței de judecată. Careva referințe nu au fost depuse de către părți.

5. Examinând materialele cauzei în raport cu argumentele din recurs, Colegiul penal ajunge la concluzie că recursul urmează a fi respins ca fiind nefondat, cu menținerea încheierii primei instanțe, ca fiind legală și întemeiată, din următoarele considerente.

Conform art. 449 alin.(l) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

Conform art.469 alin. (1) pct. 17^{1}) din Codul de procedură penală, la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: **constatarea condiţiilor de detenţie a condamnaţilor**.

Potrivit art. 473^{3} alin. (2) Codul de procedură penală, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.

Potrivit art. 473^{2} alin. (3) Cod de procedură penală, condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Potrivit art. 473^{4} alin. (4) Codul de procedură penală, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 473^{2} alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri

pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat. (5) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.

Potrivit materialelor cauzei, se constată că:

Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 28 august 2024, Cornovan Vasile a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 46, 186 alin. (3), lit. b) din Codul penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 25 noiembrie 2024 Cornovan Vasile a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 70 alin. (3), art. 192^1 alin. (2), lit.a), din Codul penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 1 an 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Potrivit Raportului prezentat de instituția penitenciară rezultă că, Cornovan Vasile a fost deținut în Penitenciarul nr. 13-Chișinău în următoarele perioade: de la 15 februarie 2024 pînă la 06 ianuarie 2025 și de la 19 mai 2025 până 15 august 2025, data examinării în fond a cauzei.

Se apreciază că, odată ce, în rezultatul multiplelor vizite de monitorizare a condițiilor de detenție în penitenciarele din Republica Moldova, atât din partea Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau pedepselor Inumane sau Degradante al Consiliului Europei (CPT), dar și din partea Consiliului pentru Prevenirea Torturii (investit, la nivel național, cu atribuții privind asigurarea protecției persoanelor împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante), de fiecare dată în rapoartele adoptate s-au constatat abateri de la standardele internaționale în materia condițiilor de detenție, soldate cu emiterea recomandărilor de rigoare adresate autorităților competente pentru fiecare instituție penitenciară în parte.

Respectiv, în materia asigurării unor condiții decente de detenție, autoritățile naționale nu asigură un nivel minim garantat pentru deținuți. Deoarece condițiile de detenție precare în penitenciarele din Republica Moldova au un caracter sistemic, iar la moment nu există nici un act oficial ce ar confirma remedierea

tuturor condițiilor de detenție precare stabilite anterior, totodată ținând cont de faptul că eforturile autorităților naționale se rezumă doar la îmbunătățirea stărilor de fapt din penitenciare constatate în rapoartele anterioare, însă fără eradicarea problemei condițiilor de detenție precare în esență, Colegiul penal ajunge la concluzia că detenția persoanelor în penitenciarele din Republica Moldova atinge nivelul minim de ingerință conform art. 3 CtEDO, ceea ce impune aplicarea obligatorie a mecanismului național compensatoriu.

La fel, conform rapoartelor Comitetului pentru prevenirea torturii și tratamentelor sau pedepselor inumane și degradante (CPT), cât şi practica CEDO, în ceea ce privește condițiile sanitare, iluminarea şi ventilarea, aceste probleme persistă în majoritatea încăperilor locative ale penitenciarelor din Republica Moldova, excepție fiind instituția penitenciară nr. 1 din Taraclia, nr. 7 Rusca şi nr. 17 din Rezina, prin urmare în ***** persistă condițiile inumane și degradante invocate de condamnată.

Contrar celor invocate în recurs, instituția penitenciară nu a putut combate afirmațiile condamnatului Cornovan Vasile că acesta nu s-ar fi deținut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale or, circumstanțele descrise în raport poartă un caracter general și nu reprezintă o analiză individuală a condițiilor de detenție precare invocate în plângere de către condamnatul Cornovan Vasile, cu anexarea de probe în acest sens.

Totodată, instanța de recurs nu pune la îndoială faptul că administrația Penitenciarului nr. *****a depus și continuă să depună eforturi pentru ca condițiile de detenție în această instituție penitenciară să fie adecvate, astfel încât să fie epuizate depunerea plângerilor de către condamnați.

În același timp, instanța constată că dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale în penitenciar au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul severității contrar articolului nr.3 din Convenția, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în Penitenciarul nr.13 Chișinău.

La caz, instanța de fond corect a constatat că, condamnatul Cornovan Vasile fost deținut în Penitenciarul nr.13 Chișinău, în perioada de la 15.02.2024 pînă la 06.01.2025 și de la 19.05.2025 până 15.08.2025, în total 414 zile în condiții de detenție precare, care au încălcat grav drepturile acestuia, sunt contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și constituie tratamente inumane.

Cu referire la mecanismul compensatoriu acordat de către instanță, se apreciază la acest capitol, că instanța a motivat suficient formula de calcul, în condițiile art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, pentru deținerea

condamnatului în Penitenciarul *****în condiții precare de detenție și întemeiat a redus condamnatului pedeapsa, prin rotunjire în favoarea condamnatului, cu 2 zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție, astfel pentru 414 zile de detenție, i-a redus pedeapsa condamnatului Cornovan Vasile cu 84 zile.

Mecanismul compensatoriu acordat în opinia instanței de recurs este unul adecvat și este bazat pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și remediul compensatoriu aplicat.

În prezența circumstanțelor sus enunțate, Colegiul penal statuează asupra temeiniciei încheierii instanței de fond, considerent din care recursul declarat urmează a fi respins ca nefondat.

6. În conformitate cu prevederile art. art.449 alin.(1) pct.1) lit.a), 469 – 471 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E :

Respinge ca nefondat recursul directorului Penitenciarului nr. 13 Chișinău, Saracuța Andrei și menține fără modificări încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 15 august 2025.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecător Eugeniu Beșelea

judecători Andrei Cazacicov

Vitalie Budeci